პროლეტარელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОММУНИСТ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

№ 178 (19820) ◆ შაბათი, 3 აგვისტო, 1985 წელი ◆ ფასი 3 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

პატიოსანი, ახალი მშრომელის სახელი დაიმკვიდრა ელმავალსაშენებელი ქარხნის მუშამ ნუგზარ ძიბისაშვილმა. თხუთმეტი წელია, რაც იგი თავის საყვარელ საქმეს ემსახურება, კეთილსინდისიერად, საიმედოდ აერთებს ელმავლის პნევმატიკურ მუხრუჭებს და უზრუნველყოფს ფოლადის მაგისტრალზე ლოკომოტივების დროულ გასვლას. კარგი მეოჯახე კაცი — სამი შვილის მამა წარმატებით უთავსებს ერთმანეთს შრომასა და სწავლას. იგი საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ტრანსპორტის ელექტრიფიკაციის ფაკულტეტის მეოთხე კურსის სტუდენტია.

სურათზე: ნუგზარ ძიბისაშვილი.

დ. იაკობაშვილის ფოტო.

ყურადღება პრესაზე ხელმოწერას

ლაიფაკ 1986 წლის გაზეთებსა და ჟურნალებზე ხელმოწერა. ამ დიდ მუშაობას შეუდგენენ კავშირგაბმულობის განყოფილებებში, დამატებით გახსნილია ხელმოწერის მიღების 450 ათასი საზოგადოებრივი პუნქტი, მას უძღვება პრესის საზოგადოებრივ გამავრცელებელთა მილიონნახევრიანი არმია.

დიდია საბჭოთა ადამიანების ინტერესი პერიოდული გამოცემებისადმი. გაზეთებისა და ჟურნალების საერთო ერთჯერადი ტირაჟი ახლა 427 მილიონ ეგზემპლარს აღემატება, თითოეულ ოჯახზე საშუალოდ ექვსი გამოცემა მოდის. „შესანიშნავ ხანაში ვცხოვრობთ, პარტიამ, რომელიც ეწმიდება თავისი XXVII ყრილობისათვის, დასახა და ახორციელებს ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დაჩქარების გაბედულ, ეშემარტად რევოლუციურ პროგრამას და გაზეთები აისახება უკეთესობისაკენ ცვლილებები, — სწერს „პრავდა“ სოციალისტური შრომის გმირი, მაგნიტის ბრძმედის საამქროს ოსტატი, აქტიური მუშაკი ე. სტოიანენი. — ხულ უფრო ხშირად ამორთვა გულახდილი და ნდობით აღსავსე საუბარი ჩვეთისეთან, ფაროვდება საკითხთა ჩვენს საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, უფრო ღრმა შეეახება ეძლევა ფაქტებსა და მოვლენებს, საგანმნობლად გაიზარდა პრესის ორგანიზატორული როლი, მისი გამოსვლების ქმედითობა“.

სარედაქციო კოლეგიებებს ესმით, თუ რამდენი რამ უნდა გაკეთონ, რათა ფეენენ დროის მოთხოვნათა სიმაღლეზე. ხელმოწერის — მკითხველთა ამ თავისებური რეფერენდუმის მოწყობაც ავადი მუშაობის მომთხოვნელი ანალიზის, შემოქმედებითი რეკერვების ამოქმედების კიდევ ერთი სახაბია. ჟურნალისტთა კოლეკტივებს ბევრი საფიქრალი აქვთ. დღემდე ზოგიერთი გამოცემა ბოკლებულია საკუთარ სახეს, არ არის ინფორმაციულად უხვი და დამაჯერებელი მოწინავე გამოცდილების პროპაგანდაში. პრესის ზოგიერთ ორგანოს არა აქვს მომჭირნეობისა და ყირითანობის საკითხებზე პუბლიკაციების მოფიქრებული სისტემა, მრავლისმეტყველი სათაურები, თვალშისაცემი „ქუდებით“ ზოგჯერ ზერელე სტატიები იბეჭდება. გაზეთებისა და ჟურნალების ზოგიერთი ნომერი მოსაწყენი საკითხავია: უფიერული ენა, სტანდარტული აღწერა. და იქმნება შეაბეჭდილება, თითქოს ზოგიერთი რედაქტორი იმის იმედით იყოს, რომ ახალ ხელმომწერებს შეიძენს არა მკაფიო, დასაბახსოვრებელი გამოსვლების ჭაკლითით, არამედ სხვადასხვაგვარი განწესებითა...

ეხმიბინან რა ხელმოწერის კამპანიაში, თავიანთ მუშაობას თვითკრიტიკულად უნდა მოეკიდონ კავშირგაბმულობის მუშაკებიც. ფოსტის მოგანა ხელოწოსან საყვედურებს იწვევს: გაზეთს ზოგჯერ მკითხველი გამოსვლიდან შეორე, ხან კი შესაბე ფლეაც იღებს. ბევრი რამეთი ამორთულნენ თავს: ავტოტრანსპორტი და ფოსტალიონები არ ვვეოფნიო, მატარებლები და თვითმფრინავები იგვიანებენო. გარკვეული სიძნელეები არის, მაგრამ მათი უმრავლესობის დაძლევა სავსებით შეიძლება ადგილობრივი პარტიული და საბჭოთა ორგანოების მხარდაჭერით. ვთქვათ, იგივე კოსნოდარის მხარის კავშირგაბმულობის მუშაკებმა ხომ შეძლეს მნიშვნელოვნად გაეუმჯობესებინანთ წელს ზაფხულში პრესის ეკსკიდირების მდგომარეობა არსებული შესაძლებლობის გამოყენებით.

ბევრი რამ არის დამოკიდებული სსრ კავშირის კავშირგაბმულობის სამინისტროს პოზიციაზეც. რეიდმა, რომელიც „პრავდამ“ კორესპონდენტებმა და აზერბაიჯანის, საქართველოს, უზბეკეთის, ყირგიზეთა და რუსეთის ფედერაციის სხვა ოლქების გამოცემლობის განყოფილებების გამოეცხადა მოაწყვეს, გამოავლინა, რომ მთელ რიგ დასახლებულ პუნქტებში მინიმუმამდე შემცირდა ან სრულიად შეწყდა გაზეთების დილაადრიან მიტანა. ქალაქებშიც კი ხელმომწერები ყოველთვის ვერ იღებენ ახალ ნომრის ცალსა და ორშაბათს. ცენტრალური გაზეთების რედაქციები, რომლებსაც სურთ დაიჩქარონ თავიანთი გამოცემის მკითხველთან ნაწილ ფოტოტელეგრამით გადასცემენ დეცენტრალიზებული ბეჭდვის ეუნქტებს, ამზადებენ სპეციალურ ადრეულ გამოშვებებს, ხოლო გამოსული ნომრები, ხდება ხოლმე, რომ დღეები გადის და კავშირგაბმულობის განყოფილებებში აწყვია. სამინისტროების მიერ შემოღებული ძირითადად საკონტროლო ვადები, რედაქციაში გამოგზავნილი წერილების ავტორების აზრით, ვერ უწყობენ ხელს მკითხველებისათვის გაზეთების მიტანის დაჩქარებას.

ყოველ ხელმოწერის კამპანიას თავისი თავისებურება ახასიათებს. იგი ახლანდელ კამპანიასაც აქვს. თავისუფლად შეიძლება ხელის მოწერა ყველა ცენტრალურ, რაიონულ და გაერთიანებულ გაზეთზე. ახლა ლიმიტირებული ალარ არის რესპუბლიკური ლიტერატურულ-მხატვრული ჟურნალების ტირაჟი. ისევე როგორც მარშან, შეუზღუდავად მიიღება გაზეთებსა და ჟურნალებზე ხელმოწერა ციმბირის, შორეული აღმოსავლეთის, უკიდურესი ჩრდილოეთის, ურალის რაიონებში, სოფლად, საზღვარგარეთ მომუშავე სამეთაო კოლექტივებში, შორეული ნაოსნობის მეზღვაურებსა და მეხიდურებს, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისა და პროფესიონალტექნიკური სასწავლებლების მასწავლებლებს, საწარმოო სწავლების ოსტატებს შორის. როგორც პრაქტიკა ცხადყოფს, ძირითადად ქმაყოფილდება მოთხოვნა რესპუბლიკურ, სამხარეო, საოლქო, საქალაქო გაზეთებზე, თუმცა მათი ხელმოწერა ჯერჯერობით არსებული ტირაჟის ფარგლებში წარმოიხს. უკეთ იქნება პოპულარული გამოცემებით უზრუნველყოფილი სოფლის მიმღეოთეკები. მაგალითად, მათ ეგზავნებათ ჟურნალების ყველი ლიტერატურული დამატების მეხუთედი.

ხელმოწერა წარმოებს მკაცრად ნებაყოფლობით საწყისებზე. თუმცა ეს არ ნიშნავს, რა თქმა უნდა, რომ საქმე შეიძლება თვითდინებაზე მივუშვათ. სწორად იქცევიან ის პარტიული კომიტეტები, რომლებიც ახლა ამორიკეთებენ პარტიული პრესის გავრცელების აქტიურ პროპაგანდისტულ და ორგანიზაციულ ღონისძიებებს. სხვაგან სად, თუ არა პარტიულ ბიუროში, პარტიულ კომიტეტში, შეუძლია, ვთქვათ, ახალგაზრდა კომუნისტს მიიღოს რჩევა, რომელი გაზეთი და ჟურნალი გამოიწეროს რეგიონალურად ეთვალთვალოს, რომ ამოიყოს თავისი იდეური წრთობის, სწავლებიდან მოთხოვნათა სანიმუშო შესრულების ხელიკეთი ხაზოდ? სწორედ აქ შეიძლება პრესის საგულისხმო გამოსვლების ნაყოფიერი განხილვის მოწყობა.

ამ დღეებში ბევრი საზრუნავი აქვთ „სოიუზპიჩატის“ ფოსტამტების, კავშირგაბმულობის კვანძებისა და განყოფილებების, სოფლის ფოსტალიონების კოლეკტივებს. მათი მოვალეობაა ჟურნალებთი მოეკიდონ მომართვებსა და თხოვნებს, ოპერატიულად განიხილონ ისინი, გასცენ ადამიანებს გარკვეული და კონკრეტული პასუხები. ახლა სწორედ დროა ხელი მოეკიდოთ პერიოდიკის საცალო გაყიდვის სრულყოფას. ჯერჯერობით იგი ყველგან კარგად ვერ არის ორგანიზებული. ბევრ საქალაქო ჯიხურში, დასახლებულ ადგილას გაზეთის ყიდვა შეუძლებელია: უკვე დილის 9-10 საათზე, იშვიათად იყიდება იგი მატარებლებში, ელექტრომატარებლებში, 50 ათას მეკოსკეს შორის ბევრი პრესის ნამდვილი პროპაგანდისტი, თავისი საქმის ოსტატი. მათი გამოცდილება ჟურადღებით შესასწავლი და გასავრცელებელია.

სპეციალური ბერიდოდენა პრესა — კომუნისტური პარტიის ერთგული, მებრძოლი თანაშემწე, საზოგადოებრივი აზრის ნამდვილი ტრიბუნა. იგი ფართო და მრთელ ინფორმაციას აწვდის ადამიანებს ყველა ხიახლეზე, საშინაო და საერთაშორისო ცხოვრების მოვლენებზე, სკკპ XXVII ყრილობის ღირსეული შუბვედრისათვის გაწეულ მახობრივ სოციალისტურ შეჯიბრებაზე, არის მრავალი სახეობელი საქმის თათანინა, და მის პოპულარიზაციორთა, პროპაგანდისტთა ვალია ყოველი ღონე იხმაროს, რათა პრესის ხმა ისმოდეს ყოველ კოლეკტივში, ყოველ ოჯახში.

ДОСТИЖЕНИЯ ДА ДАНЗАМЕТКИЕНОТ ЗИЗИОЛОВА

ცალაე ბროშურად გამოვიდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის მ. ს. გორბაჩოვის გამოსვლა ახალგაზრდობისა და სტუდენტთა ფესტივალის სიზეიმო გახსნაზე 27 ივლისს. (საკვლევი).

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროში

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს მორიგ სხდომაზე განხილია საკითხი იმის შესახებ, თუ რა ღონისძიებები უნდა განხორციელდეს მეთორმეტე ხუთწლედში და 2000 წლამდე პერსპექტივის გათვალისწინებით მანქანათმშენებლობის პროდუქციის ტექნიკური დონის ძირეული ამაღლების, ხარისხის გაუმჯობესებისა და მანქანათმშენებლობის, როგორც მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის საფუძვლის, განვითარებისათვის.

მიღებულია სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილება, რომელიც ითვალისწინებს მანქანათმშენებლობის კომპლექსის უპირატეს განვითარებას, იმ ახალი თაობის მანქანების, მოწყობილობისა და ხელსაწყოების გამოშვებაზე სწრაფი გადასვლისათვის საჭირო პირობების შექმნას, რომლებიც არსებითად გაზრდიან შრომის ნაყოფიერებას სახალო მეურნეობაში. განისაზღვრა სამეცნიერო და საფინანსო-ტექნიკური ორგანიზაციების მუშაობის ეფექტიანობის გაძლიერების, მათი საცდელ-ექსპერიმენტული ბაზის კარდინალური განმტკიცების, წარმოების კოოპერირების გაფართოების, დარგობრივი და დარგთაშორისი გამოყენების სპეციალიზაციის გამაშვებისას სპეციალიზაციის განვითარების ღონისძიებანი. 1986-1990 წლებში მანქანათმშენებლობის განვითარებისათვის გამოყოფილი კაპიტალდაბანდებანი 1,8-ჯერ გადააჭარბებს მეთორმეტე ხუთწლედში ათვისებული სახსრების ოდენობას. მთელი კაპიტალდაბანდების სულ ცოტა ნახევარი მოხმარდება მოქმედ საწარმოთა ტექნიკურ განახლებასა და რეკონსტრუქციას, ძირითადი ფონდების აქტიური ნაწილის განახლებას.

ყოველივე ეს საშუალებას მოგვცემს საჭირო მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა შეეიქმნათ სახალხო მეურნეობის აღჭურვას თვისებრივად ახალ საფუძველზე მაღალეფექტიანი მანქანებით, მოწყობილობისა და ხელსაწყოების წარმოების მოცულობის გადიდებისა და ეკონომიკური ურთიერთდახმარების საბჭოს წევრ ქვეყნებთან კოოპერირებისა და სპეციალიზაციის შემდგომი განვითარების გზით.

პოლიტბიურომ განიხილა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმისა და მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარების საკითხებზე პარტიის ცენტრალურ კომიტეტში გამართული თათბირის გადაწყვეტილებებიდან გამომდინარე ემოცანათა შესამამისად მანქანათმშენებლობის დარგებში მართვის ორგანიზაციული სტრუქტურის სრულყოფის საკითხი. ამ საკითხზე მიღებულ სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებაში მოწონებულია საწარმოო და სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანებების შემდგომი გაფართოების, მათში დარგების მეტი წილი სამეცნიერო-კვლევითი და საკონსტრუქტორო ორგანიზაციების შეწყვანის, მეცნიერების საჭიროსა სექტორის როლის გაძლიერების ღონისძიებანი. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო სამინისტროების აპარატის მუშაობის ეფექტიანობის გადიდებას, მანქანათმშენებლობის დარგებში მართვის ყველა რგოლს შორის ფუნქციების უფრო ზუსტ განაწილებას იმის გათვალისწინებით, რომ უნდა გაძლიერდეს მეურნეობრიობის ეკონომიკური მეთოდების როლი და გაფართოვდეს საწარმოთა გაერთიანებებისა და საწარმოების დამოუკიდებლობა.

მიღებულია სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილება 1986-1990 წლებში რუსეთის სფს რესპუბლიკის საერთო სარეგებლობის სავტომობილო გზების ქსელის განვითარების დამატებით ღონისძიებათა შესახებ. სკკპ სამხარეო და საოლქო კომიტეტებს, შესაბამის სამინისტროებსა და ადგილობრივ საბჭოთა ორგანოებს წინადადება ეძლევათ უზრუნველყონ საგზაო შენებლობის დასახული გეგმების უფუო შესრულება და მისი ხარისხის გაუმჯობესება.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს სხდომაზე განხილეს აგრეთვე ეკონომიკური და სოციალური პოლიტიკის, აგრეთვე საერთაშორისო ურთიერთობის ზოგიერთი სხვა საკითხი.

საქართველოს იდეოლოგიური აქტივის კრება

კერძოსაკუთრული ტენდენციების დაძლევის, სოციალისტური ცხოვრების წესისა და კომუნისტური მორალის ნორმების საყოველთაო დამკვიდრების გზებს იხილავენ 2 აგვისტოს თბილისში გახსნილი რესპუბლიკის იდეოლოგიური აქტივის კრების მონაწილენი. კრებაზე მონაწილეობენ საქართველო ლ ს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის წევრები და წევრობის კანდიდატები, სარეგიონო კომისიის წევრები, პარტიის საოლქო, საქალაქო და რაიონული კომიტეტების პირველი მდივნები, რესპუბლიკის სამინისტროებისა და უწყებების ხელმძღვანელები და პარტიული ორგანიზაციათა მდივნები, მინისტრებისა და სახელმწიფო კომიტეტების თავმჯდომარეთა მოადგილეები კადრებისა და ადმინისტრაციულობითი მუშაობის დარგში, პარტიული კომიტეტების იდეოლოგიის საკითხთა მდივნები, პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილებათა გამგეები, უმაღლესი სასწავლებლების რექტორები, პრორექტორები ადმინისტრაციულობითი მუშაობის დარგში, საზოგადოებრივ მეცნიერებათა კათედრების გამგეები, ჰუმანიტარული პროფილის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების დირექტორები, შემოქმედებითი კავშირების ხელმძღვანელები, რესპუბლიკური, საქალაქო და რაიონული გაზეთების რედაქტორები, საქართველოს კომკავშირის კომიტეტების პირველი მდივნები, მსხვილი სამრეწველო და სასოფლო-სამეურნეო საწარმოების ხელმძღვანელები, ლექტორთა და პროპაგანდისტულ-საგაგიტაციო აქტივის წარმომადგენლები.

ტრადიციისამებრ, კრებამ მუშაობა — დიაწყო სექციური სხდომებით, რაშაც პრაქტიკულად ყველას მისცა შესაძლებლობა უშუალო მონაწილეობა მიეღო ნეგატიურ მოვლენათა ამოძირკვასთან დაკავშირებული აქტუალური იდეოლოგიური საკითხების განხილვაში. თექვსმეტსავე სექციაში მუშაობა წარმოებდა დარგობრივი პრინციპით, პრობლემები დაჯგუფებული იყო ცენტრალური კომიტეტის ყველა განყოფილების ამბავებად. ასევე ასს

პარტიული ცხოვრება:

კადრები—კომპეტენტურობა, ნდობა, კასუხისმგებლობა

ვასწავლოთ, დავეხმაროთ, მოვთხოვოთ

შეარჩიე, აღზარდე, დაეხმარე, ასწავლე და მერე მოჰკითხე — დრომ დაამტკიცა ამ ფორმულის სისწორე. ხომ გვასწავლიდა ვ. ი. ლენინი, „შეარჩიეთ საპრო ადამიანები, შეამოწმეთ პრაქტიკული შესრულება და ხალხი ამას დაიფასებსო“. ხალხს კი არ ეშლება, რა დაიფასოს. ადამიანი თავის ადგილზე ანუ კადრების ოტბიმალური გამოყენება წარმატების გარანტიად შეიძლება ჩითვალოს. სწორედ ეს განკარობებს ამ ბოლო ხანს კადრების საკითხისადმი მომატებულ ყურადღებას. ამ რამდენიმ ხნის წინათ რაიკომის სპეციალური პლენუმი მივუძღვენით ამ საკითხს.

როდესაც საკარო პოლიტიკაზე ესაუბრობთ, ხაზი უნდა გაესვას ამ ეტაპიანობას, რომ კადრების ნდობა, პატივისცემა შერწყმული უნდა იყოს მომთხოვნელობასთან, პასუხისმგებლობასთან, ეს ნიშნავს — გვქონდეს უნარი, უფლებაც, უფრო გამბედაოლად, მოერიდებლად გავაჯალთ ბრძოლა ჩვენი საზოგადოებისთვის უცხო მოელენების, სოციალისტური მართლწესრიგისა და კანონიერების დარღვევების წინააღმდეგ. ხოლო რაც შეეხება პასუხისმგებლობას, იგი უპირატესად სამეურნეო შედეგებში ი-ისახება. ამიტომაც ის ფაქტი, რომ ჩვენ ჯერ კიდევ ვერ დავძლიეთ წინა წლების ჩაჯარნენები ზოგიერთი სოფლის მეურნეობის პროდუქტის წარმოებისა და სახელმწიფოსთვის მიყიდვის მხრივ, ამ საქმეში არსებული ხარვეზებთაც ა-ისახება.

კადრებთან მუშაობის გაუმჯობესებას - თანდათანობით კეთილი შედეგი მოაქვს, იგი გაზდა სასურველი შემობრუნების საფუძველი; გადამეტებით არის ყოველგვარ გამოვლინებას ვებრძვით. არის ხოლმე შემოხვევები, როდესაც ახალგაზრდა სპეციალისტს საქმეს არ ანდობენ იმ მოტივით, თითქოს იგი ჯერ გამოუცდელი იყოს. მაგრამ თუ არ დავასაქმეთ, სად უნდა ისწავლოს საქმე, სად შეიძინოს შრომის ჩვევები? ამას წინათ წითელწყაროს ორჯონიკიძის სახელობის კოლმეურნეობაში უმაღლესი განათლების მზრდელი ინჟინერ-მექანიკოსი გ. ტოკლიკიშვილი სამუშაოდან გაათავისუფლეს და მის ადგილზე არასპეციალისტი დანიშნეს, ეითომდა იმან საქმე უკეთ იცისო. შეუწყნარებელია ისიც, რომ უმაღლესი განათლების სპეციალისტები, რომლებიც წარმოებას სპირდება, მაგალითად, „ალაზანშშენის“, „ირიწყალშშენის“ ორგანიზაციებში, ღვინის ქარხნებში ან რიგით შუშებად მუშაობენ. ადამიანი თავისი ცოდნის, უნარის მისწრაფების გათვალისწინებით უნდა დავსაქმოთ. მხოლოდ მაშინ მივიღებთ შედეგს. ამის მაგალითები ჩვენ ვვგავს.

რაიონის საკოლმეურნეობათაშორისო სამშენებლო სამეს პარტიულმა კომიტეტმა, მისმა მდივანმა, გამოცდილმა პარტიულმა მუშამ, თადარიგის პოლკოვნიკმა ვ. კოზოლაევმა სამშენებლო სამეს თავმჯდომარის ადგილზე უშუამდგომლეს მთავარ ინჟინერს თ. იაკობაშვილს, რომელსაც, მათი აზრით, საქმისათვის გულიც ეჩოდა და მარჯვენაც. ასევე მოვიქეცით, ახალგაზრდა სპეციალისტს მივანდეთ ეს დიდი ობიექტი. ნდობა ერთგვარი სტიმული გახდა. არც ჩვენ დაგვშურებია მისთვის თანადგომა და მხარდაჭერა. და ეს კონკრეტულ საქმიანობაში აისახა — მისი მოვალეობის პირველსავე წელს საწარმომ საკადირო გარდამავალი წოილი დროშა და ფულადი პრემია დაიმსახურა.

დღეს ჩვენს რაიონში ათას შვიდასზე მეტი უმაღლესი განათლების სპეციალისტია. მათი გონივრული გამოყენება, სწორი დასაქმეს ამ ანდობენ იმ მოტივით, „ჯერ გამოუცდელი ხარ“ - ეს ერთ-ერთი ფუძეა ეფექტიანობის ამაღლებისა. ასევე შეარჩიეს მათ, მაგალითად, ტრაქტორისტთა ბრიგადის ხელმძღვანელად სკკპ წევრობის კანდიდატი უშანგი ლეკაშვილი, რომელიც საამისოდ ამ პროგრამის მიხედვით ემზადებოდა. პროგრამა „კადრებით“ დღეკვანდელი მზარდი მოთხოვნების გათვალისწინებით ამზადებენ მექანიზატორებს, მელიორატორებს, მეგვინეებს, მეცხოველეებს, მასობრივი პროფესიების და სხვა სპეციალისტებს, მუშაობენ მათი კვალიფიკაციის ამაღლებისათვის და ა. შ.

საქმეს წარმართავთ იმისათვის, რომ აგროსამრეწველო კომბლექსის ახალმა სისტემამ, ახლა ზემო ქედის კოლმეურნეობის პირველად პარტიული ორგანიზაციის ბიუროს ინფორმაცია მოვისმინეთ. არასაკმარისად შეეფფასებ მუშაობა. გულუბოლად მინდა ვთქვა, რომ მეტ-ნაკლებად ამას დამსახურებდა თითქმის ყველა პარტიული ორგანიზაცია, რადგან ჯეროვრობით „კადრების აღზრდის სწავლების, განაწილების მწყობრი სისტემა ანა გვაქვს შემუშავებული და ამის გამო ხშირად საქმე კურირობებშიც კი მიდის. მაგალითად, სოფელ სამაფლოს შუამთის სახელობის კოლმეურნეობაში მთავარი ზოოტექნიკოსი ისე გათავისუფლეს სამუშაოდან, რომ ეს ერთ პირველად პარტიული ორგანიზაციას იცოდა, არც პარტიკომი რაიკომმა. ასევე შეუთანხმებლად დანიშნეს ნომენკლატურული კადრები სოფელ ანბილოსაკაოლა და ოზაანის კოლმეურნეობებში.

ზოგან კი ადგილებზე საინტერესოდ მუშაობენ. მაგალითად, სოფელ ჯაფარიძის კოლმეურნეობაში მოქმედებს მიზნობრივი კომშლექსური პროგრამა „კადრები“, რომლის მთავარი დანიშნულება საშუალო რგოლის ხელმძღვანელთა მომზადება, შერჩევა, განაწილება. ასე შეარჩიეს მთ, მაგალითად, ტრაქტორისტთა ბრიგადის ხელმძღვანელად სკკპ წევრობის კანდიდატი უშანგი ლეკაშვილი, რომელიც საამისოდ ამ პროგრამის მიხედვით ემზადებოდა. პროგრამა „კადრებით“ დღეკვანდელი მზარდი მოთხოვნების გათვალისწინებით ამზადებენ მექანიზატორებს, მელიორატორებს, მეგვინეებს, მეცხოველეებს, მასობრივი პროფესიების და სხვა სპეციალისტებს, მუშაობენ მათი კვალიფიკაციის ამაღლებისათვის და ა. შ.

ჩვენ სამართლიანად დიდ უყურადღებას ვუთმობთ ხელმძღვანელის შერჩევას, რადგან კოლექტივის სულიერი სიჯანსაღეა, ზნეობრივი სიწმინდე ბევრად არის დამოკიდებული მასზე. ამას ჩვენი რაისაავადმყოფოს მაგალითთან ერთად მეტყველებს. აქ დამკვიდრებულ მეტისმეტად არაჯანსაღ ატმოსფერის მთავარი ექიმის ო. თუარქელანაძისეული უტაქტო საქციელი დიდად უწყობდა ხელს. ჩვენ მას ვუერთეთ, მოვუთათეთ შეეცალა ხელმძღვანელობის მეთოდები, მაგრამ არაფერმა გაჭრა. მაშინ იძულებელი გავხდინ გაგვეთავისუფლებინა იგი თანამდებობიდან.

კადრების გეგმაზომიერი შერჩევის, აღზრდისა და განაწილების მიზნით რაიკომთან შექმნილი გვაქვს ნომენკლატურული მუშაკების, ახალგაზრდა პერსპექტიული კადრების რეზერვი. ვაძლევთ მათ ერთდროულ დავალებებს, ვაბამთ პოლიტსწავლების სისტემაში, ვამოწმებთ, ვზრდით. მართო უკანასკნელ ორ წელიწადში ხელმძღვანელ თანამდებობებზე გაგზავნილთაგან 70 პროცენტი სწორედ ამ სარეზერვო კადრებიდან არის შერჩეული.

წლევანდელი წელი მეტად პასუხსაგანია ჩვენთვის, ჩვენი რაიონის მშრომელებისათვის. ჯერ ერთი, იმიტომ, რომ ეს არის ხუთწლეული დამაგვირგვინებელი წელი, დაშვებული ხარვეზების შესწორების და საერთო წარმატებისათვის ბრძოლის წელი, მეორეც — „წოდოლწყაროს რაიონის შემდგომი სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების შესახებ“ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების განხორციელების პირველი წელი.

ჩვენ ღრმად გვწამს, რომ დასახულ ამოცანათა წარმატებით გადაწყვეტას შევძლებთ მხოლოდ კადრებთან სწორი, მიზანშმიმართული მუშაობით და კეთილი ამისთვის გვაქვს საფუძველი.

გ. ჭარაქაშვილი,
საქართველოს კომპარტიის წითელწყაროს რაიკომის პირველი მდივანი.

საქმიან, მოკეთეობისმოყვარე ატმოსფერეში

რესპუბლიკაში გაიმართა ამომრჩეველთაგან საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატთა შეხვედრების ერთიანი კვირეული

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმის გადაწყვეტილებათა შესრულებისათვის, სკკპ XXVII ყრილობისა და საქართველოს კომპარტიის XXVII ყრილობის ღირსეულად შეხვედრისათვის მშრომელთა დარაზმვის ნიშნით რესპუბლიკის ქალაქებსა და სოფლებში მოიწყო ამომრჩეველთან საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატთა შეხვედრების ერთიანი კვირეული.

შეხვედრების დროს საგნობრივ, დაინტერესებული სკკ-ბაასი გაიმართა სამეურნეო და კულტურული მშენებლობის აქტუალურ პრობლემებზე, სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების ტემპის დაჩქარების საკონბინორტო ამოცანებზე. დეპუტატები ანგარიშს ამარტბდნენ ამომრჩეველებს, აცნობდნენ მათ ქვეყნისა და რესპუბლიკის საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ცხოვრებაში მომხდარ მნიშვნელოვან ცვლილებებს, იმ ღონისძიებათა კონკრეტულ შედეგებს, რომლებიც ხორციელდება მშრომელთა მატერიალური კეთილდღეობისა და კულტურული დონის ამაღლებისათვის, განმარტავდნენ საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს საშინაო და საგარეო პოლიტიკის ძირითად პრინციპებს.

აღნიშნეს რა წარმატებები, ხალხის რჩეულებმა განსაკუთრებული ყურადღება მიაპყრეს გადაუჭრელ პრობლემებს, გაანალიზეს ამოცანები, რომლებიც გამომდინარეობენ პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს გადაწყვეტილებებიდან. მათ იელაპარაკეს პირად და თავიანთი კოლექტივების წელიწადი ამ ამოცანების განხორციელებაში, სოციალისტური დემოკრატიის შემდგომი განვითარების ვრცელი პროგრამის რეალიზაციაში, მოახსენეს ამომრჩეველს მათი გაწეწილების შესრულება. ამავე დროს გაითვალისწინეს კრიტიკული შენიშვნები, რჩევა-დარიგებანი და წინადადებანი, რომელთა უმრავლესობა ეხებოდა სამეურნეო მექანიზმის, დაგეგმვისა და მართვის სრულყოფის, დისციპლინისა და მართლწესრიგის განმტკიცებას, ნეგატიური მოვლენების წინააღმდეგ ბრძოლის გაძლიერებს, ადამიანთა საჭიროებებისა და მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებას. თავის მხრივ, ამომრჩეველები ბუღრწყვილ მადლობას გამოთქვამდნენ მშრომელ ადამიანზე ზრუნვისა და ყურადღებისათვის, იჩივლნენ პატრიოტულ თაოსნობებს, აცხადებდნენ, რომ მტკიცედ აქვთ გადაწყვეტილი ღირსეულად შეხვდნენ ქვეყნისა და რესპუბლიკის კომუნისტთა ფორუმებს.

აი, რამდენიმე ინფორმაცია ამომრჩეველთან დეპუტატების შეხვედრის ადგილებიდან.

თბილისი. ერთიანშად ორი ასეთი შეხვედრა მოეწყო ერთსა და იმავე დღეს დიმიტროვის სახელობის საავიაციო ქარხანაში. ჰიდრომშენებელთა საარჩევნო ოლქის მშრომელთა წარმომადგენლებს აქ შეხვდა საწარმოს დირექტორი ვ. შ. თორდია, ხოლო დიმიტროვის საარჩევნო ოლქში — ქარხნის ამწყობ-ზენაღალი ბრიგადირი ვ. ვ. ,,ეუბლაშვილი. საქმიანმა ტონმა, რომელიც „მცხეთის“ ლამაზად გაფორმებული ფერადი ნბეჭდი საიუბილეო მეზუთიათასე ნომერი.

იგი იხსნება პარტიის მცხეთის რაიკომის პირველი მდივნის შ. ეცადაშვილის წერილით „გაზეთი რაიონის ცხოვრებაში“, რომელშიც, ისევე როგორც იქვე დაბეჭდილ სხვა მასალებში, ლაპარაკია რაიონის წინაშე მდგომ ამოცანების გადაწყვეტისათვის, ყველგან და ყველაფერში სანიმუშო წესრიგის დამყარებისათვის მშრომელთა დასარაზმავად. გაზეთ „მცხეთის“ რედაქციის კოლექტივს მიერ გაწეულ მუშაობაზე, ადამიანთა კომფესტიტური აზრდის საქმეში გაზეთის როლსა და დანიშნულებაზე, მომავლის პერსპექტივებზე. (,,კომუნისტის“ კორ.).

ლენინგრადელებ მშრომელებმა მუშაობელის წესვაე დეფიციტი აღმოფხვრეს... საქართველოს მოიკოვსკის რაიონის მშრომელთა დახმარებით. ამ ეპარმუშაბელიან რეგიონში შექმნილმა სამრეწველო ფილიალებმა არა მარტო ყაირის მთელი რიგი ტექნოლოგიური ოპერაციების შესრულება, რომლებიც პერსონალის მაღალ კვალიფიკაციას არ საჭიროებენ, არამედ საშუალება მისცეს არსებითად განეზარდა ფინანსური და საწარმოო ბაზა ადგილობრივი რაიონული ინრეფსიმენტების ეკონომიკისა, რომლებსაც ისინი ეკუთვნიან.

— **ყოველივე** დაიწყო ჩვენი ფილიალებიდან, — თქვა სამენფორმაციო კორესპონდენტთან საუბარში პარტიის მოიკოვსკის რაიკომის პირველმა მდივანმა გაიოზ ნოზაძემ. — ფაქტიურად ზამთარ წინათ ლენინგრადელებმა თვალნათლად ბალასსზე გადაიყვანეს ობრის ღვინის ქარხნის გამთავისუფლებული საცხოვრებელი სახლი. ბევრ ადგილობრივ ადამიანს ეზამირებოდა ეს ამბავ

ჰიროსიმა—საუკუნოდ და აღარასოდეს!

მსოფლიოს პარლამენტებსა და ხალხებს

ადამიანებო, რომლებიც ამ-ჟამად ცხოვრობთ პლანეტა დედამიწის მატერიკებსა და კუნძულებზე, ისმინეთ, დააკვირდით!

ისტორიის სახით გვაქვს ერთ მრგვალ თარიღს აქვეყნად ყველაზე საშინელი ბოროტმოქმედებისას, რომელიც ამერიკის სამხედრო მანქანას ჩაედინა, — ჰიროსიმისა და ნაგასაკის ატომური დაბომბვის 40 წლისთავს. წამის მანძილზე ათასობით ადამიანის სიცოცხლე დაინთქა მატერიის ნაღმიდან გამოსულ ალბობოქრებულ ალში და შეეწირა მეცნიერების მიერ ბორკილაყრილ გიგანტურ ენერგიას. მრავალი ადამიანი ახლაც იღუპება სასტიკი ტანჯვა-წამებით, მძაფვნიენებელი რადიაციით დასხივებული.

გავიდა ორმოცი წელი. და ახლა დროის მსჯავრის წინაშე სრული სიცხადით წარმოდგება უსუფური არგუმენტები, რომლებიც ჩქმალავენ ჭეშმარიტ მიზეზს და რომელთა მეშვეობითაც ცდილობდა ამერიკის შეერთებული შტატების მაშინდელი მთავრობა გაემართლებინა უაზრო ატომური დარტყმის, იაპონის ორი მჭიდროდ დასახლებული ქალაქის მცხოვრებთა მასობრივი მოსპობის მომხდარი ფაქტი.

ამ დროისთვის მეორე მსოფლიო ომი პრაქტიკულად იწურებოდა. ეს მთელმა მსოფლიომ იცის. და ამიტომ არა აქვს და არც ექნება, სანამ ჰუმანიზმისა და ადამიანური სინდისის ცნებები არსებობს, არავითარი გამართლება ამ დანაშაულებრივ აქციას.

ამერიკელი ბომბების აფეთქებებით ავბედითი სათუკი დაედო მომავალ მსოფლიო საომარ მოქმედებისას, იმპერიალიზმის ეპარეტელური გამოწვევას, რომელიც საფრთხეს უქმნის თვით კაცობრიობის, როგორც სახეობის არსებობას, ადამიანის ისეთ წმიდათაწმიდა უფლებას, როგორიც სიცოცხლის უფლებაა.

რამოცი წელი გავიდა იმ დღის შემდეგ. ჰიროსიმასა და ნაგასაკში ჩამოგდებული ატომური ბომბები არა მარტო იაპონელი ხალხის წარეფლეტრაგედიად იქცა, არამედ უნიკალური ეიგი, რომელიც დამღუპველ კატასტროფას უქადის სიცოცხლეს დედამიწაზე.

რეაქციის ძალებმა განიზრახეს დაამახინჯონ საკაცობრიო ცივილიზაციის ბედი და ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი ყოფიერების ახლი ფაქტორის შეჯახებრებას, თუ ვინ უფრო მეტს დააგროვებს, ვინ უფრო სწრაფად განაადგენს სულ ახალ-ახალი ნაირსახეობის ბირთვულ იარაღს ყველა შესაძლო სფეროში — დედამიწაზე, წყალში, ჰაერში.

სხვაგვარ სოციალურ სტრუქტურებთან, უწინარეს ყოვლისა მშვიდობის იდეების თანამიმდევარ დამკვეულთან — საბჭოთა კავშირთან შედარებით უპირატესობის მიღწევის იდეით შობილი გლობალური მოორტგაზნრაბვის ამაგად მზადდება მომავალინეული ქვეშეზები ეოსმოსურ სივრცეში განსაკადგლდად.

განა ასეთი მასობრივი მოსპობის საშუალებებით ზავსე საბაყარო უნდა მოვიმზადოთ მომავალ თაობებს, რომლებიც აქტიურ ცხოვრებას ჩვენი ერის მესაფე ათასწლეულის მიჯნაზე იწყებენ?

განა ასეთ თვითმოსპობის მიზნებს უნდა ემსახურებოდეს ეოფიციისა და ისტორიის მეერ ჩვენთვის ნაბოძები ადამიანის გონება — მარადიულობის ეს ცოცხალი განსაზიერება?

კაცობრობის დიდ წინააღდეგობათა სამყაროში ცხოვრობს. სიღატაკე და ფეფუნება, შიმშილი და მოყირჭებულობა, უმუშევრობა და ილაჯგამწყვეტი ექსპლოატაცია გეოქიგვეგრდ არსებობენ მსოფლიოს კაპიტალისტურ ზონაში. ექ ადამიანებს ჯერ კიდევ ეწინან რასობრივი მოტივეებით და რელეგიური და ეროვნულ-ეთნიკური ბრეშმის შეუთავსებლობის მოტივებით, ჯერ კიდევ, იყენებენ წამებას, მოსახლეობის მასობრივ აკრას მისი მამამაპეული ადგილებიდან, შეიმჩნევა სახელმწიფო ტერროროზმის თარეში,..

და თანამედროვე კაცობრობის ყველა ამ უბედურებასთან ერთად დამოკლეს მახვილივით ეშოქრება უმრისხანესი საერთო უბედურება — მსოფლიო ბირთვული კატასტროფის საფრთხე.

ორმოცი წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც ამერიკელმა იმპერიალისტებმა პირველად იხმარეს ატომური იარაღი ხალხს წინააღმდეგ, ჰიროსიმისა და ნაგასაკის უსასრულოდ ნაო�იანი ამბავი პლანეტა დედამიწის მატერიკებსა და კუნძულებზე ამქამად მცხოვრები ყველა ადამიანისათვის უნდა იყოს გამაფრთხილებელი სიგნალი და მწუხარე მოსაგონარი, იგი უნდა გასამოღეს საყოველთაო მოწოდებად, რათა თვალი ადამიანთა მოდგმა გაერთიანდეს საერთაო უშთავრესს საშიშროების წინააღმდეგ, რომელიც ატომური შანტაჟის, ბირთვული პოტენციალის დაეოკებენი და ომებისა და გავრცელების ქიმგამოთავან მომდინარეობს.

ჩვენი სინამდვილის ლოგიკა ის გაგვაკეთ, რომ ყველა ხალხი და ქვეყანა, მათი სოციალურ-პოლიტიკურ განსხვავებათა და თავის-ებურებათა მიუხედავად, გადარჩება და მომავლის რწმენით აღიჭესება მხოლოდ მაშინ, თუ თავიანთ ძალისმხვევას მოახმარენ კოსმოსის მიღიტარიზაციის დაუშვებლობას, ბირთვულ განიარაღებას, თუ ეცდებიან მიაღწიონ იმას, რომ მოლიანად, საუკუნოდ მოისპოს ბირთვული იარაღი, ხოლო პირველი ნაბიჯის სახით — უარი თქვან მისი გამოყენების პირველობაზე, გაყინონ ბირთვული არსენალები, აკრძალონ ბირთვული იარაღის ყოველგვარი გამოცდა. და ღღეს ეს დაპირისპირებულ მსოფლმხედველობათა და კულტურათა არსებობის უცილობელი პირობაა, თვით ისტორიის იმპერატიკეა, რომელიც ყოველ სხვა არჩევანს გამორიცხავს.

ღღეს, როცა თავს ვხრით ჰიროსიმისა და ნაგასაკის ატომური დაბომბვის მსხვერპლთა წინაშე, ჩვენ, საბჭოთა კაეეტერესა და მეცნიერების მოღვაწენი, ინტელექტუალური შრომის ყველა მუშაკს, ყველა ხალხსა და სახელმწიფოს მოვუწოდებთ მთელი ძალღონე და გონება მოახმარონ ბირთვული საფრთხის აღსაკვეთად.

ჩვენ მთლიანად ვიზიარებთ მეხელ სერგის ძე გორბაჩოვის სიტყვების ღრმა პრინციპიერ აზრს, რომელმაც მოგვაგონა ჰიროსიმის ტრაგედია და თქვა: „ამ აფეთქების ექო სინდისისა და გონიერებისათვის მოუწოდებს ყოველ პატიოსან ადამიანს. და თითოეულმა უნდა ჰკითხოს თავისთავს: რა გაკეთა იმისათვის, რომ ბირთვული იარაღი არასდროს აღარავინ იხმაროს — არც დედამიწაზე, არც კოსმოსში, რომ იგი საერთოდ მოისპოს მთლიანად და სამუდამოდ. ჰკითხოს საკუთარ თავს და გაკეთოს ის, რაც შეუძლია ჩვენი საერთო სახლისათვის — პლანეტა დედამიწისათვის“.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატები: ჩ. ტ. აიმოვათოვი, ა. ა. ალექსანდროვი, ვ. ა. ამბარცუმიანი, გ. ა. არბატოვი, ნ. გ. ბასოვი, მ. ლ. ბიეშუ, ი. ვ. ბონდარევი, ი. ნ. ბლოხინა, რ. ბ. გამზათოვი, ა. ბ. გონჭარი, ე. ჰ. ველიხოვი, დ. ბ. კაბალევსკი, კ. ი. ლავროვი, ა. ა. ლოგუნოვი, ბ. მ. მარკოვი, ბ. ე. პატონი, ნ. ა. პონომარიოვი, ი. პ. შამიკინი, ტ. ნ. ხრენიკოვი.

ექსპერიმენტი: ძიებიდან კრაკტიკისკენ

„საქსოფლტრანსი“—ბიოგრაფიის დასაწყისი

საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სახელმწიფო კომიტეტთან შეიქმნა რესპუბლიკური სანარმოო-ტექნიკური „საქსოფლტრანსი“, რომელიც მოწოდებულია სასოფლო კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობების სატრანსპორტო მომსახურება, უფრო ეფექტიანად გამოიყენოს ავტოსატრანსპორტო საშუალებანი სოფლის მეურნეობაში.

— სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სახელმწიფო კომიტეტის სისტემაში ერთიანი სატრანსპორტო სამსახური, — თქვა გიორგი თიანაშვილის გენერალური დირექტორის პირველმა მოადგილემ გ. ჭელუხაძემ, — ჩამოყალიბდა 34 ავტოსატრანსპორტო საწარმოს, ავტომანქანების ტექნიკური მომსახურების 16 სადგურისა და ამ ყოფილი სამინისტროების, აგრეთვე საქსოფლტექნიკის ავტოპარკის ბაზაზე, რომლებიც სახელმწიფო კომიტეტის შემადგენლობაში შეედნენ.

ცენტრალიზებული მართვა საავტომობილო პარკისა საშუალებას გვაძლევს უკეთ მოვახდენოთ ტრანსპორტის მაგვრირება ალოობის დროს; აღვაკეთოთ მანქანების მოცდენა. ამის მეოხებით წლეულს შარშანდელთან შედარებით ავტოტრანსპორტის დატვირთვა 2—3-ჯერ გაიზარდა. ახლა ერთი და იგივე მოცულობის სამუშაოები გაკეთებით ნაკლები რაოდენობის ავტომანქანებით სრულდება. მაგალითად, წითელწყაროს რაიონში მარეგულიეული გადასაზიდად გაგზავნა 100 დიდტვირთოვნობის ავტომანქანა, შარშან კი ერთიორად მეტი ასეთი მანქანა მუშაობდა. შარშანდელთან შედარებით ნაკლები ავტომობილია საქართო სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადაზიდვისათვის მარნეულის, ბოლნისის; გარდაბნისა და სხვა რაიონებში.

სიახლე სხვა ცვლილებებიც გამოიწვია. დაინერგა კომბინირებული საკვების ცენტრალიზებული გადაზიდვა, რამაც მარტო გურჯაანის რაიონში გამოთავისუფლა 25 საკვებსაზიდი ავტომანქანა — რაიონის მეურნეობებში არსებული ასეთი მანქანების ნახევარი. ავტომანქანების დატვირთვის გადიდების ეფექტინი გამოყენებით გაიზარდა მძღოლების შრომის ნაყოფიერებაც და ხელფასიც.

სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სატრანსპორტო მომსახურების შემდგომი სრულყოფის ამ და სხვა ღონისძიებების განხორციელების მეოხებით იმავე სატრანსპორტო საშუალებები ნელ-ნელ ორ-სამ ცვლაზე მეოხებით ამავე სატრანსპორტო საშუალებებზე ებრძანათ დაუყოვნებლივ გამოცხადნენ პოლიციის უახლოეს უბნებში და ჩაბარონ მათს განკარგულებაში არსებული მთელი იარაღი.

ცხოვრება უგანდის დედაქალაქში ნორმალურ კალაპოტში დგება. გაიხსნა ბანკები, ქალაქის ბაზრები, აეტოგასაწყობი საღგურები, მუშაობა განაახლა სამგზავრო ტრანსპორტმა, მუშაობას შეუდგნენ მუნიციპალიტეტისა და ზოგიერთი სახელმწიფო დაწესებულების მოსამსახურენი. აღდგა კამპალის მთელ რიგ რაიონებსა და მის გარეუბნებში ნორმალური წყალ-და ელექტრომომარაგება.

სახელმწიფოს მეთაურმა გენერალმა ტიტო ოკელომ მოლაპარაკება გამართა რელიგიურ მოღვაწეებთან და მთელი რიგი პოლიტიკური პარტიების ლიდერებთან. განიხილეს უგანდის ასაოლრძნებლად ღონისძიებათა გეგმითანადების შესაძლებლობანი. ტოკელომ გაიცადა, რომ მზად არის აგრეთვე ამბოხებელთა სახალხო არმიის ლიდერს ი. მუსეკენს. ოკელოს ამბით, ეს შეხვედრა შეიძლება ეკომპეტენტურ ერთ-ერთი მეზობელ აფრიკულ ქვეყანაში.

სსრ კავშირის ახალი დიდმნიშვნელოვანი ინიციატივა

პრესკონფერენცია მოსკოვში

გამალებული რაკეტულ-ბირთვული შეიარაღებით გამეფავებულ ახლანდელ დაძაბულ საერთაშორისო გითარებაში საბჭოთა კავშირი, ჩვენი პარტია თანამედროვეულად და ენერგიულად იბრძვიან, რათა შეზღუდონ და, ბოლოს და ბოლოს, მოსპონ მასობრივი მოსპობის იარაღი, შექმნან სახელმწიფოთა შორის ნდობისა და მშვიდობიანი თანაშრომლობის გითარება.

1 აგვისტოს მოსკოვში გაიმართა პრესკონფერენცია საბჭოთა და უცხოელი ჟურნალისტებისათვის იმასთან დაკავშირებით, რომ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა მ. ს. გორბაჩოვმა წამოაყენა ახალი დიდი საგარეოსაერთაშორისო ინიციატივა.

პრესკონფერენციაში მონაწილეობდნენ სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრის პირველი მოადგილე გ. მ. კორნიეენკო, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის საერთაშორისო ინფორმაციის განყოფილების გამგე ლ. მ. ზამიატინი და სსრ კავშირის შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის სამმართველოს უფროსი, გენერალ-ლეიტენანტი ნ. ფ. ჩერკოვი.

პრესკონფერენციაზე გამოსვლისას გ. მ. კორნიეენკომ თქვა: 29 ივლისს ამხანაგმა მ. ს. გორბაჩოვმა გამოაცხადა: საბჭოთა კავშირის გადაწყვეტილება 6 აგვისტოდან შეწყვეტოს ცალმხრივი წესით ყოველგვარი ბირთვული აფეთქება. მან ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობას მოუწოდა ანალოგიურად მოექცეს — ამავე თარიღიდან შეწყვეტოს ამერიკული ბირთვული აფეთქებანი.

საბჭოთა კავშირის მიერ გადადგმული ნაბიჯის უარესად დიდ მნიშვნელობას მიაწობს უკვე ის, თუ რამდენად ფართო და დადებითი გამოხმაურება გამოიწვია მსოფლიოში ამ გადაწყვეტილებამ.

რით გამოიხატება ბირთვული იარაღის გამოცდის შეწყვეტის დიდი მნიშვნელობა?

საკალდებულო არ არის იყო სამხედრო საქმის სპეციალისტი, რომ გესმოდეს — გამოცდა ეს გამაღებული ბირთვული შეიარაღების თავისებური აშქარებელია. მართლაც, გამოცდების დახმარებით მიმდინარობს ამ მასობრივი მოსპობის იარაღის ახალი სახეობებისა და ტიპების შემუშავება, აგრეთვე მისი არსებული სისტემების სრულყოფა.

თუ არ მოხდება გამოცდა, და შესაბამისად სრსებული ბირთვული იარაღის მოდერნიზაცია, იგი — სპეციალისტებმა კარგად იციან ეს — თანდათან დაკარგავს თავის ეფექტანობას და ბოლოს და ბოლოს მოისპობა.

თანამშედეგრულად ესწარფვის რა ამ მიზანს, საბჭოთა კავშირმა ჯერ კიდევ 1955 წელს — ზუსტად ოცდაათი წლის წინათ — მიმართა ატომური და წყალბადის იარაღის მქონე ყველა სახელმწიფოს წინადადებით ეკისრათ ვალდებულება შეეწყვეტათ ასეთი იარაღის გამოცდა. სამწუხაროდ, დასავლეთის სახელმწიფოების ნეგატიური პოზიციის გამო ეს წინადადება ვერ განხორციელდა.

მაგრამ საბჭოთა კავშირი ყველა განაგრძობდა მეცადინეობას ამ მიმართულებით, და მან გადამწყვეტი როლი შეასრულა 1963 წელს ატმოსფეროში, კოსმოსურ სივრცეში და წყალქვეშ ბირთვული იარაღის გამოცდის აკრძალვის შესახებ ხელშეკრულების დადებაში. გვინდა ხაზი გავუსვამ, რომ საბჭოთა კავშირი მაშინაც საჭიროდ მიიჩნევდა შეეწყვეტოთ ყველა გამოცდა, მათ შორის მიწისქვეშაც. მაგრამ ამერიკის შეერთებული შტატები, ინგლისი და საფრანგეთი ამას ზრ დათანხმდნენ. ამიტომ ბირთვული იარაღის გამოცდის სრული შეწყვეტის ამოცანა დღემდე გადაუჭრელი რჩება.

ამ საკითხში გარკვეული წინსვლა, თითქოს, შესაძლებელი გახდა, როცა 1974 წელს სსრ კავშირმა და ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა ხელი მოაწერეს ხელშეკრულებას, რომლის თანახმადაც შეიზღუდა ბირთვული იარაღის მიწისქვეშა გამოცდის სიმძლავრე, ხოლო 1976 წელს — ხელშეკრულებას, რომელიც არეგულირებს მშვიდობიან ბირთვულ აფეთქებებს. ეს, რომ ეს ხელშეკრულებები ჯერაც დაუმტკიცებელია, ჩვენი ბრალი არ არის.

და ისეც უნდა გავუსვათ ხაზი, რომ იმ წლებშიც სსრ კავშირი მხარს უჭერდა ბირთვული იარაღის გამოცდის სრულ და საყოველთაო შეწყვეტას. 1974 წელს საბჭოთა კავშირ-ამერიკის მიერ ხელმოწერილი ეგრეთ წოდებული „ზღვრული“ ხელშეკრულების შემდეგ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ ასამბლეაში 1975 წელს შეეტანეთ ბირთვული გამოცდის სრული აკრძალვის მრავალმხრივი ხელშეკრულების პროექტი. მეტმა წილმა სახელმწიფოებმა მხარი დაუჭირეს ჩვენს ამ წინადადებას, იმათ გარდა, ვიზეც ყველაზე მეტად იყო დამოკიდებული მისი რეალიზაცია.

ამიგად, ბირთვული იარაღის გამოცდის საყოველთაო შეწყვეტა იყო და კვლავ რჩები მიზანი.

თითქოსდა რაღაც იმედის სხივი გაჩნდა 1977 წელს, როცა ჩვენი ინიციატივით დაიწყო სამხმრივი მოლაპარაკება სსრ კავშირის, ამერიკის შეერთებული შტატებისა და ინგლისის მონაწილეობით, რათა „შეგვიმუშავებინა ხელშეკრულება ბირთვული იარაღის სრული და საყოველთაო გამოცდის აკრძალვის თაობაზე. მოლაპარაკების სამი წლის მანძილზე მნიშვნელოვან პროგრესს მივაღწიეთ ასეთი ხელშეკრულების შემუშავებაში. მაგრამ 1980 წლის ნოემბრში — და ძნელი არ არის იმის გაგება, თუ რატომ — ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა, მის შემდეგ კი ინგლისმაც უარი თქვეს განეგრძოთ ეს მოლაპარაკება.

ეს ინსტენტი ერთი რამითაა — ამერიკის შეერთებული შტატები ახლანდელი ადმინისტრაციაა ესწრაფვვის დაარღვიოს შექმნილი ძალთა თანაფარდობა, გაიპრას უპირატეს პოზიციებზე. ამას ისახავს მიზნად ახალი ამერიკული ფართო მასშტაბის სამხედრო პროგრამები. რომლებიც ითვალისწინებენ როგორც ბირთვული შეიარაღების, ისე ჩვეულებრივი, და, ბოლოს, კოსმოსური შეიარაღების შექმნასა და სრულყოფას.

სახლ მეტად, ვიდრე ოდესმე, საჭიროა სსრ-ისა და ამერიკელი ღონისძიებანი, რათა გაირღვეს გამალებული შეიარაღების მანეკერი წრე.

გვინდა გამოთქვათ იმედი, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობას ჯერ არ უთქვამს თავისი საბოლოო სიტყვა საბჭოთა კავშირის მიერ აკეთილი ნების ახალი გამოხატულების პასუხად და შეეთანხმებული შტატები შეუთანხმდება ბის მიერ გამოცხადებულ ბირთვულ აფეთქებების მორატორიუმს. საქმე ეხება პრობლემას, რომლის გადაჭრა შეესაძლება ყველა ხალხის მისწრაფებებსა და საარსებო ინტერესებს.

პრესკონფერენციის მონაწილეებმა პასუხი გასცეს ჟურნალისტების კითხვებს.

(საკდესი).

უცხოეთში

ფაქტები მოვლენები

2 აგვისტო ● საკდესი იუწყება

ავღანეთი

მხარს უჭერენ

ქაბული. აქ გაიმართა ავღანეთის სახალხო-დემოკრატიული პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს მორიგი სხდომა. განიხილეს საბჭოთა კავშირის ახალი სამშვიდობო ინიციატივა — ცალმხრივი წესით შეწყვეტოს ყოველნაირი ბირთვული აფეთქება. სხდომაზე გამოვიდა ავღანეთის სახალხო-დემოკრატიული პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი, ავღანეთის დემოკრატიული რესპუბლიკის რევოლუციური საბჭოს თავმჯდომარე ბ. ქარმალი, როგორც ბახთარის საგაზეთო იუწყება, მან განაცხადა, რომ სსრ კავშირის ამ ნაბიჯს უაღრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს გამალებული შეიარაღების შეწყვეტისათვის. თუ სსრ კავშირს მიბაძავენ სხვა ქვეყნები, თავდიდ იეიცელებ კაცობრიობის მოსპობის საშიშროების, და შეიქმნება ხელშემწყობი პირობები საერთაშორისო ვითარების გაჯანსაღებისათვის.

სსრ კავშირი, ხაზი გაუსვა ავღანეთის ხელმძღვანელმა, ყოველთვის იყო გამალებული შეიარაღების ალაგმვის, კონზისული სიტუაციების თავიდან აცილების, ურთიერთნდობის ვითარების შექმნის მომხრე. ბ. ქარმალმა განსაკუთრებით აღნიშნა, რომ იმ პირობებში, როცა საერთაშორისო იმპერიალიზმი ამერიკის შეერთებული შტატების მეთაურობით აზრიცეელებს ბირთვული უპირატესობის უზრუველყოფის სტრატეგიას, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ბ. ს. გორბაჩოვის განცხადება მნიშვნელოვანი და კონსტრუქციული ნაბიჯია ბირთვული კატასტროფის თავიდან აცილების, პლანეტაზე მშვიდობის უზრუნველყოფის გზაზე.

ავღანეთის დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობა, განაცხადა ბ. ქარმალმა, ისევე როგორც პლანეტის მთელი მშვიდობისმოყვარე ძალები, მხურვალედ უჭერს მხარს სსრ კავშირის ამ ისტორიულ ინიციატივას.

ამერიკა

ჰავანა. ამერიკელმა იმპერიალისტმა ჰიროსიმისა და ნაგასაკის ატომური დაბომბვის მსხვერპლთა წინაშე, ჩვენ, საბჭოთა კულტურისა და მეცნიერების მოღვაწენი, ინტელექტუალური შრომის ყველა მუშაკს, ყველა ხალხსა და სახელმწიფოს მოვუწოდებთ მთელი ძალღონე და გონება მოახმარონ ბირთვული საფრთხის აღსაკვეთად.

ჩვენ მთლიანად ვიზიარებთ მეხელ სერგის ძე გორბაჩოვის სიტყვების ღრმა პრინციპიერ აზრს, რომელმაც მოგვაგონა ჰიროსიმის ტრაგედია და თქვა: „ამ აფეთქების ექო სინდისისა და გონიერებისათვის მოუწოდებს ყოველ პატიოსან ადამიანს. და თითოეულმა უნდა ჰკითხოს თავისთავს: რა გაკეთა იმისათვის, რომ ბირთვული იარაღი არასდროს აღარავინ იხმაროს — არც დედამიწაზე, არც კოსმოსში, რომ იგი საერთოდ მოისპოს მთლიანად და სამუდამოდ. ჰკითხოს საკუთარ თავს და გაკეთოს ის, რაც შეუძლია ჩვენი საერთო სახლისათვის — პლანეტა დედამიწისათვის“.

ᲣᲙᲠᲐᲘᲜᲐ

ᲢᲔᲚᲔᲢᲐᲘᲞᲘᲡ ᲚᲔᲜᲢᲘᲓᲐᲜ

ᲙᲘᲠᲫᲝ ᲙᲐᲪᲘᲗᲐᲚᲘᲡ ᲡᲐᲐᲛᲔᲑᲚᲐᲓ

● **პარიზი.** საფრანგეთის მთავრობის გადაწყვეტილება, შექმნას ორი კერძო საერთო-ეროვნული სატელევიზიო არხი და ორმოცზე მეტი ადგილი ადგილობრივი ტელესადგური, როგორც ქვეყნის პროგრესულ საზოგადოებრიობას მიაჩნია, არის კერძო კაპიტალისთვის დიდი უფლებების მინიჭება მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა დარგში.

უკვე არსებულ სახელმწიფო წნეხს მასობრივი ინფორმაციის დარგში წერს „ლუმანიტე“ ახლა გაძლიერებს კერძო კაპიტალის ზემოქმედება.

ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲛᲝᲠᲘᲒᲘᲐ ᲣᲚᲢᲘᲛᲐᲢᲣᲛᲘ

● **ტოკიო.** ამკარა პოლიტიკური ზეგავლენის გამოვლინებად მიიჩნევენ იაპონელი მმომხილველნი ამერიკის შეერთებული შტატების კონგრესის მიერ მიღებულ რეზოლუციას, რომელიც მოუწოდებს ტოკიოს უფრო მეტი ძალისხმევა მოახმაროს სამხედრო ძალიერების ზრდას. წარმომადგენელთა პალატის მიერ მოწონებული ამერიკის მორიგი „ულტიმატუმი, რომელიც უნდა დაამტკიცოს სენატმა, მოითხოვს, რომ იაპონიამ უფუოდ შეასრულოს 1986-1990 წლებისათვის გათვალისწინებული მილიტარისტულ მზადებათა ხუთწლიანი პროგრამა და იაპონიის სამხედრო-საზღვაო და სამხედრო-საჰაერო ძალებმა კონტროლი დაუწესონ კომუნიკაციების 1000-მილიან ზონას წყნარი ოკეანის დასავლეთ ნაწილში.

ᲛᲝᲥᲐᲪᲘᲓᲔᲑᲐ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲠᲘᲒᲔᲑᲘ

● **მაპუტუ.** მტკიცდება ფრელიმოს პარტიის რიგებიც, რომელიც მოზამბიკის დამოუკიდებლობის წლებში ხელმძღვანელი ძალა გახდა სოციალისტური-ეკონომიკურ გარდაქმნათა განხორციელებაში. ასობით მოწონავე მუშას, მოსამსახურეს, გლეხს შეაქვს განცხადება, რომ მიიღონ რესპუბლიკის მშრომელთა ავანგარდული პოლიტიკური ორგანიზაციის წევრად. მარტო შარშან ფაბრიკებში, ქარხნებში, სახელმწიფო ფერმებში, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებში, მოზამბიკის განთავისუფლების სახალხო ძალებში შეიქმნა ორასზე მეტი პარტიული უჯრედი, სულ მოზამბიკში მოქმედებს ფრელიმოს პარტიის 4650 პირველადი ორგანიზაცია, რომელიც აერთიანებს 120 ათასზე მეტ კაცს.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲛᲨᲕᲘᲓᲝᲑᲘᲡᲛᲝᲡᲣᲤᲐᲠᲣᲚᲘ ᲛᲝᲛᲭᲝᲓᲔᲑᲐ

● **დელი.** ექვსი ქვეყნის სახელმწიფოთა და მთავრობათა მეთაურებმა, რომლებმაც წელს ინდოეთში მოიღეს დელის დეკლარაცია, მომართეს სახელმწიფოებს ახალი მოწოდებით — მთლიანად შეწყვეტონ ბირთვული იარაღისა და მოტანის სისტემების გამოცდა, წარმოება და განლაგება, ალაგმონ გამალებული შეიარაღება და მოსპონ ბირთვული იარაღი.

ჰიროსიმის ატომური დაბომბვის 40 წლისთავთან დაკავშირებით მიღებულ ერთობლივ განცხადებაში ინდოეთის, შვეიცის, ტანზანიის, საბერძნეთის, მექსიკისა და არგენტინის სახელმწიფოთა და მთავრობათა მეთაურებმა ხაზი გაუსვეს: „ჰიროსიმის მსხვერპლთა ხსოვნის საუკეთესო პატივისცემა იქნება აღნიშნული მიზნების მისაღწევად მეცადინეობის გამრავლება“.

ᲔᲥᲡᲞᲔᲠᲘᲛᲔᲜᲢᲘ: ᲫᲘᲔᲑᲘᲓᲐᲜ ᲙᲠᲐᲙᲢᲘᲙᲘᲡᲙᲔᲜ

„ᲡᲐᲥᲡᲝᲤᲚᲢᲠᲐᲜᲡᲘ“—ᲑᲘᲝᲒᲠᲐᲤᲘᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲬᲧᲘᲡᲘ

საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სახელმწიფო კომიტეტთან შეიქმნა რესპუბლიკური სანარმოო-ტექნიკური „საქსოფლტრანსი“, რომელიც მოწოდებულია სასოფლო კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობების სატრანსპორტო მომსახურება, უფრო ეფექტიანად გამოიყენოს ავტოსატრანსპორტო საშუალებანი სოფლის მეურნეობაში.

ᲛᲨᲕᲘᲓᲝᲑᲘᲡᲛᲧᲝᲤᲚᲘᲡ ᲠᲝᲚᲘ

ვაშინგტონი, ცნებებს „მშვიდობა“, „დაძაბულობის შენელება“, „განიარაღება“ რეიგანის ადმინისტრაცია აქსოს თავის გაუკუღმართებულ აზრს. სხვანაირად ვერ შეაფასებ პრეზიდენტ რეიგანის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებას, რომ ერთ-ერთი თავისი ყველაზე თვალგამოდებული „ქორი“ და რეაქციონერი თავის „ბუნაში“ — ამერიკის შეერთებული შტატების თავდაცვის მინისტრის თანაშემწე რიჩარდ პერლი დანიშნოს ამერიკის შეერთებული შტატების შშეიდობის ინსტიტუტის დირექტორად სამსახურ ადგილზე.

ეს ორგანიზაცია ახლახან შექმნა ადმინისტრაციამ იმ მიზნით, რომ შეისწავლოს, როგორც გამოცხადებული იყო, შშეიდობის, გადაძაბულობის შეიარაღების შეზღუდვისა და საერთაშორისო დაძაბულობის შენელების პრობლემები. მაგრამ ამ ინსტიტუტის ერთ-ერთ ხელმძღვანელად პერლის დანიშნა ვერა და ვერ ეთანხმება ამ გამოცხადებულ ამოცანებს. რეიგანის ადმინისტრაციაში ასე ეწერეულად არავინ არ „გაჯავლა“ გამალებული შეიარაღების გაფენვის, ატომსაბომთა მტრობის გაფვების, დაძაბულობის გაძლიერების სარბიელზე, როგორც მილიტარიზმის ეს „ჭკვრილსანი“. სწორედ იგივ ამერიკის სამხედრო ძლიერების უპრეცედენტო ზრდის პროგრამის, არა მარტო დედამიწაზე გამალებული შეიარაღების გაძლიერების, არამედ კოსმოსურ სივრცეში მისი გაფრცელების გეგმების ერთ-ერთი „თეორეტიკოსი“, სწორედ პერლი აცხადებს პირდაპირ, რომ შეერთებულმა შტატებმა უარი უნდა თქვას შეიარაღების შეზღუდვის დარგში სსრ კავშირთან ყოველგვარ შეთანხმებაზე და აშკარად მიაღწიოს სამხედრო უპირატესობას. იმავე პერლიმ მეორე დღესვე, როცა საბჭოთა კავშირმა გამოაცხადა, რომ 6 აგვისტოდან ცალმხრივი წესით აწესებს ყოველგვარი ბირთვული აფეთქების მორატორიუმს, თქვა, „ეს წმინდა წყლის პროპაგანდაა“. და ეს იფქვა იმ ინიციატივის შესახებ, რომელსაც ცხოვნები გამომპარეობა მოჰყვა მთელ მსოფლიოში, რომელსაც მილიონობით ადამიანი მიესალმა თვით შეერთებულ შტატებში.

ჰოდა, ასეთმა მოღვაწემ უნდა შეისწავლოს მშვიდობის პრობლემები?!

ᲣᲒᲐᲜᲓᲐ

ᲞᲠᲔᲛᲘᲔᲠᲛᲐ ᲤᲘᲪᲘ ᲓᲐᲓᲝ

ნიუ-იორკი. როგორც კამპალის რადიო იუწყება, პ. მუვანგამ, რომელიც უგანდის პრემიერ-მინისტრად დანიშნეს, ფიცი დადო როგორც მთავრობის მეთაურმა. ცერემონიაზე გამოსვლისას მან ხაზგასმით აღნიშნა, რომ საჭიროა უსწრაფესად შეწყდეს სისხლსღვრა, აღდგეს მშვიდობა, სამშვიდე და ნორმალური სამეურნეო საქმიანობა ქვეყანაში. წინანდელი რეჟიმის ეროვნული უშიშროების სამსახურის თანამშრომლებს ებრძანათ დაუყოვნებლივ გამოცხადდნენ პოლიციის უახლოეს უბნებში და ჩაბარონ მათს განკარგულებაში არსებული მთელი იარაღი.

ცხოვრება უგანდის დედაქალაქში ნორმალურ კალაპოტში დგება. გაიხსნა ბანკები, ქალაქის ბაზრები, აეტოგასაწყობი საღგურები, მუშაობა განაახლა სამგზავრო ტრანსპორტმა, მუშაობას შეუდგნენ მუნიციპალიტეტისა და ზოგიერთი სახელმწიფო დაწესებულების მოსამსახურენი. აღდგა კამპალის მთელ რიგ რაიონებსა და მის გარეუბნებში ნორმალური წყალ-და ელექტრომომარაგება.

სახელმწიფოს მეთაურმა გენერალმა ტიტო ოკელომ მოლაპარაკება გამართა რელიგიურ მოღვაწეებთან და მთელი რიგი პოლიტიკური პარტიების ლიდერებთან. განიხილეს უგანდის ასაოლრძნებლად ღონისძიებათა გეგმითანადების შესაძლებლობანი. ტოკელომ გაიცადა, რომ მზად არის აგრეთვე ამბოხებელთა სახალხო არმიის ლიდერს ი. მუსეკენს. ოკელოს ამბით, ეს შეხვედრა შეიძლება გაიმართოს ერთ-ერთი მეზობელ აფრიკულ ქვეყანაში.

ᲞᲠᲔᲢᲝᲠᲘᲘᲡ ᲠᲔᲟᲘᲛᲘᲡ ᲪᲘᲜᲘᲙᲣᲠᲘ ᲒᲐᲓᲐᲬᲧᲕᲔ

რუსეთის პირველი რევოლუციის 80 წლისთავისადმი

„ბახვის მანიფესტი“

ბურის უძველესი სოფელი ბახვი მეცხრამეტე საუკუნის ბოლოსთვის უკვე საკმაოდ კეთილმოწყობილი და განვითარებული სოფელი ყოფილა. 1839 წელს ცნობილი მწერალი და საზოგადო მოღვაწე თედო სახოკია „მოამბის“ მეექვსე ნომერში წერდა:

— „ერთ დროს სრულიად დაჭრდამული, დაქვეითებული, დაჯანდაგებული, მწირი სოფელი ბახვი — დღეს მისი სულნათნი შვილის, გაბრიელის, მეოხებითა პირველ სოფლად ითვლება მთელს გურიაში და ცოდვა არ იქნება, კაცმა რომ თქვას, რომ როგორც გურიაში, ისე სხვაგან საქართველოში... ამას სოფელი არა სჯობს... გაბრიელმა გაუყვანა გზები... ბახვის წყლიდან ტოტი გადმოაგდო და ვაკეჯვრისა და ბახვის მწირი და უნაყოფო ადგილები სარწყავი გახადა. დაარსა სკოლა, სადაც ასსა და ორასს მოუღია პირველი დაწყებითი სწავლა. მისის მეოხებითა და საფასით ათზე მეტი კაცი უმაღლეს სასწავლებელში აღიზარდნენ. არც ერთ სოფელს იმდენი ნასწავლები არა ჰყავს, რამდენიც ბახვსა. ინერნერი გგებაფი, ექიმები, მეტყველ, იურისტი — თითო-ოროლა ყველა პროფესიის კაცი ჰყავს“.

გაბრიელ ქიქოძე — ცნობილი სასულიერო და საზოგადო მოღვაწე, მეცნიერი-თეოლოგი — იმ დროისათვის ფრიად განსწავლული, ერუდირებული, ქველმოქმედი პიროვნება იყო. იგი ამკვიდრებდა პროგრესულ იდეებს, გლეხკაცობა აზიარა კულტურასა და განათლებას. ქართველმა ხალხმა დააფასა დიდი მამული-შვილის ღვაწლი.

არის მოვლენა, რომელიც სამუდამოდ დარჩება ისტორიაში. სწორედ ასეთმა მოვლენამ გაუთქვა გურიის ამ ლამაზ სოფელს საქვეყნოდ სახელი.

1905 წლის დამდეგიდან გურია გადაიქცა შრომელი გლეხობის რევოლუციური გამოსვლების ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ცენტრად ამიერკავკასიაში. მეფის ხელისუფლებამ საგანგებოდ აქ გამოგზავნა ალიხანოვ-ავარსკის დამსჯელი რაზმი და აგრეთვე კავკასიის მთავარმართველის სამხედრო წევრი სულთან კრიმ-გირეი. ამის დარიგებებით უნდა დაეწყნარებინა მეღლვარენი.

ამ დროს ყველაზე რევოლუციურად განწყობილი სოფელი ბახვი იყო. აქ მოღვაწეობდნენ ცნობილი რევოლუციონერები ნატალია ქიქოძე, დავით დოლაძე, მარიან შავიშვილი, ლომეტი მდინარაძე, მელიტონ ახალაძე, მიხეილ კვაჭაძე, ვასო ჭელიძე, გიორგი ჯანელიძე და სხვ.

1905 წლის 23 თებერვალს (8 მარტს), შუადღისას, კრიმ-გირეი ჩავიდა ბახვში მდივანთან და თარჯიმანთან ერთად. აქვე იყო ეკონომი „მოგზაურის“, გაზეთების „ცნობის ფურცლისა“ და „ივერიის“ რამდენიმე კორესპონდენტი. სოფლის ცენტრში, სადაც იდგა უნიკალური ეკლესია, 500-ზე მეტი კაცი შეიკრიბა. გლეხებმა შეარჩიეს 12 წარმომადგენელი და მათ დაუალეს კრიმ-გირეისთან მოლაპარაკება. კრებას დიდძალი ხალხი დაესწრო. იქვე იყვნენ გურიის გლეხთა შეიარაღებული რაზმის მეთაურები — დათიკო შეკარდანძე, კაკაბა მამულაშვილი, დავთო ჭადეიშვილი და სხვ.

ამ დროს ყველაზე რევოლუციურად განწყობილი სოფელი ბახვი იყო. აქ მოღვაწეობდნენ ცნობილი რევოლუციონერები ნატალია ქიქოძე, დავით დოლაძე, მარიან შავიშვილი, ლომეტი მდინარაძე, მელიტონ ახალაძე, მიხეილ კვაჭაძე, ვასო ჭელიძე, გიორგი ჯანელიძე და სხვ.

1905 წლის 23 თებერვალს (8 მარტს), შუადღისას, კრიმ-გირეი ჩავიდა ბახვში მდივანთან და თარჯიმანთან ერთად. აქვე იყო ეკონომი „მოგზაურის“, გაზეთების „ცნობის ფურცლისა“ და „ივერიის“ კორესპონდენტი. სოფლის ცენტრში, სადაც იდგა უნიკალური ეკლესია, 500-ზე მეტი კაცი შეიკრიბა. გლეხებმა შეარჩიეს 12 წარმომადგენელი და მათ დაუალეს კრიმ-გირეისთან მოლაპარაკება. კრებას დიდძალი ხალხი დაესწრო. იქვე იყვნენ გურიის გლეხთა შეიარაღებული რაზმის მეთაურები — დათიკო შეკარდანძე, კაკაბა მამულაშვილი, დავთო ჭადეიშვილი და სხვ.

ბახვის მანიფესტში“ ჩაწერილი იყო. სიტყვები: „ჩვენ მოვითხოვთ ბეგართა გაუქმებას, აგრეთვე ჩვენი შემავიწროებელი სხვადასხვა გადასახადებისა... მიწები უნდა გადაეცეს გლეხობას, მშრომელ ხალს. ჩვენ მოვითხოვთ კრების, სიტყვისა და პრესის თავისუფლებას... პიროვნების თავისუფლებასა და ბინის ხელშეუხებლობას... ჩვენ მოვითხოვთ უფასო, საყოველთაო და სავალდებულო პირველდაწყებით სწავლას ყველასთვის. ჩვენ — ქართველები, რუსები, სომხები, თათრები — ყველანი ძმები ვართ; ჩვენ ერთმორეულს არ წყვეტხუბებით, და ტყუილად ნუ ცდილობს მოყვრობა, ჩვენ არ შეგვიძლია დავამთავროთ ჩვენი სამნაწილი მდგომარეობის აღწერა. ეს შეუძლია დაამყაროს ჩვენი საკრებულო“.

ეს ფურცელი დაამყაროს ჩვენი საკრებულო“.

ეს ფურცელი ... ჩვენ ... ეროვნებანი ... ეროვნებანი ... ეროვნებანი